

Kvällen då hon vägrade gömma sig

Berättelse

En kväll framför TV:n

I slutet av 1980-talet fanns det i Storbritannien ett TV-program som nästan alla såg: Top of the Pops. Varje vecka samlades familjer framför sina TV-apparater för att se landets mest populära artister sjunga sina hits. Att bli inbjuden dit var en av de största sakerna som kunde hända en ny musiker. En kväll i december 1988 var det dags för en 24-årig kvinna att göra entré – en artist som var född i Stockholm men som var på väg att erövra hela världen: Neneh Cherry.

Hennes låt "Buffalo Stance" hade kommit ut i slutet av november. Den klättrade snabbt uppåt på listorna och nådde till slut tredje plats i Storbritannien, samma placering som i USA, och förstaplatsen i Sverige. Det var en fräsch blandning av pop, rap och attityd, och plötsligt ville alla veta vem den här Neneh Cherry var. Men den här kvällen var det inte bara musiken som fick folk att prata.

En mage som syntes

Neneh var nämligen gravid i sjunde månaden, och hon hade inte minsta tanke på att dölja det. Tvärtom. När hon klev in i ljuset hade hon åtsittande svarta kläder, stora örhängen och tjocka guldsmycken. Magen var tydligt synlig, och hon dansade, log och sjöng med full energi. För många tittare var det en helt ny syn. En gravid kvinna brukade inte stå längst fram på en scen och röra sig så där, full av kraft och självsäkerhet.

På den tiden fanns en stark föreställning om hur en blivande mamma borde vara: lugn, försiktig och helst hemma. Att se en höggravid artist dansa i bästa sändningstid kändes för en del nästan provocerande. Vissa tidningar tog tillfället i akt och gjorde en stor sak av det. En tidning lät till och med en läkare uttala sig om hur farligt det skulle vara för henne att dansa på det sättet. Pressen skapade en liten storm kring något som egentligen var fullkomligt naturligt.

Svaret som blev ihågkommet

Mitt i den här uppståndelsen fick Neneh frågan rakt på sak. En reporter undrade om det verkligen var lämpligt, eller ens säkert, för henne att uppträda i sitt tillstånd. Nenehs svar var kort, lugnt och självklart: "Ja, självklart! Det är ingen sjukdom."

Med den enda meningen vände hon på hela debatten. Hon försvarade sig inte och bad inte om ursäkt. I stället pekade hon på det orimliga i själva frågan. En graviditet är inget man behöver skämmas för eller gömma undan; det är en del av livet. Genom att vägra se sig själv som svag eller sjuk gjorde hon något större än att bara framföra en låt. Hon visade en hel TV-publik att man kunde vara gravid, stark, snygg och full av liv på samma gång.

Mer än ett uppträdande

Bebisen som Neneh bar på den där scenen var hennes dotter Tyson, som föddes året därpå, 1989. Liksom så många i den musikaliska familjen Cherry skulle även Tyson senare bli sångare. Men kvällen i Top of the Pops kom att handla om mycket mer än en enskild familj. Den blev en bild som många britter fortfarande minns, ett ögonblick som ofta nämns när man berättar om Neneh Cherrys karriär.

Det säger något att just det här minnet har levt kvar så starkt. Det handlar inte bara om en bra låt på en lista, utan om en ung kvinna som vägrade krympa sig själv för att passa in i andras förväntningar. I stället för att gömma sig tog hon plats, mitt i strålkastarljuset, precis som hon var – och fick på så sätt många andra att tänka annorlunda om vad en kvinna får göra och vara.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
en TV-apparat	själva TV:n man tittar på
göra entré	komma in, visa sig (på en scen)
erövra	här: bli känd och älskad i (hela världen)
en placering	vilken plats man får på en lista
en attityd	en inställning, ett sätt att vara på
dölja	gömma, inte visa
tvärtom	precis det motsatta
åtsittande	sitter tätt mot kroppen
höggravid	gravid i ett sent skede, med stor mage
en föreställning	här: en idé eller bild man har om något
en blivande mamma	en kvinna som snart ska få barn
i bästa sändningstid	när flest tittar på TV
provocerande	något som väcker starka känslor och protester
ta tillfället i akt	använda en chans som dyker upp
uttala sig	säga sin åsikt offentligt
ett tillstånd	här: hur kroppen mår (att vara gravid)
be om ursäkt	säga förlåt
orimlig	ologisk, som inte stämmer
krympa sig själv	göra sig mindre, ta mindre plats
en förväntning	det man tror eller hoppas att någon ska göra

Läsförståelsefrågor

1. Vad var Top of the Pops, och varför var det viktigt att få vara med där?
 1. Ett nyhetsprogram som få såg
 2. Ett mycket populärt musikprogram, så att vara med betydde mycket för en ny artist
 3. En tävling där artister fick pris i pengar
2. Hur gick det för låten "Buffalo Stance" på listorna?
 1. Den blev aldrig populär
 2. Den nådde tredje plats i Storbritannien och USA och förstaplatsen i Sverige
 3. Den blev etta i hela världen
3. Hur såg Neneh ut och uppträdde på scenen?
 1. Hon stod stilla i vida, dolda kläder
 2. Hon hade åtsittande svarta kläder, syntes tydligt gravid och dansade med full energi
 3. Hon satt ner hela framträdandet
4. Hur reagerade en del tidningar på Nenehs uppträdande?
 1. De ignorerade det helt
 2. De gjorde en stor sak av det, och en tidning lät en läkare säga att det var farligt
 3. De skrev bara om hennes låt och musik
5. Vad svarade Neneh när en reporter ifrågasatte att hon uppträdde gravid?
 1. "Jag borde nog vila hemma"
 2. "Ja, självklart! Det är ingen sjukdom"
 3. "Det angår ingen annan"
6. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Neneh var gravid i sjunde månaden vid uppträdandet.
 2. Neneh försökte dölja magen under stora kläder.
 3. "Buffalo Stance" kom ut i slutet av november.
 4. Neneh blev arg och vägrade svara på reporterens fråga.
 5. Dottern Tyson blev senare sångare.
7. Texten säger att Neneh med sitt svar "vände på hela debatten". Förklara med egna ord hur hon gjorde det.
8. Varför uppfattade en del människor det som "provocerande" att en gravid kvinna dansade i bästa sändningstid?
9. Vad menar texten med att Neneh "vägrade krympa sig själv för att passa in i andras förväntningar"?

10. Texten avslutar med att Neneh "fick många andra att tänka annorlunda". Vad kan hon ha fått människor att tänka annorlunda om?
11. Den här texten handlar om ett enda ögonblick, inte om hela Nenehs karriär. Varför kan ett sådant kort ögonblick ändå säga mycket om en person?

Facit

1. 1. Ett mycket populärt musikprogram, så att vara med betydde mycket för en ny artist
2. 1. Den nådde tredje plats i Storbritannien och USA och förstaplatsen i Sverige
3. 1. Hon hade åtsittande svarta kläder, syntes tydligt gravid och dansade med full energi
4. 1. De gjorde en stor sak av det, och en tidning lät en läkare säga att det var farligt
5. 1. "Ja, självklart! Det är ingen sjukdom"
6. 1. ja b) nej (hon dolde inte magen, utan den syntes tydligt) c) ja d) nej (hon svarade lugnt och självklart) e) ja
7. Exempel på svar: I stället för att försvara sig fick hon själva frågan att verka orimlig. Hon påpekade att en graviditet inte är en sjukdom, och därför fanns det inget konstigt i att hon uppträdde.
8. Exempel på svar: På den tiden fanns en stark idé om att en blivande mamma skulle vara lugn, försiktig och helst hemma. Att se en höggravid kvinna dansa kraftfullt på TV bröt mot den bilden. (Godkänn motiverade svar.)
9. Exempel på svar: Att hon inte gjorde sig mindre, tystare eller mer osynlig för att passa in i vad andra tyckte att en gravid kvinna borde göra. Hon tog plats och var stolt över sig själv.
10. Exempel på svar: Om vad en kvinna får göra och vara, och om att en graviditet inte gör en svag eller sjuk. (Godkänn rimliga tolkningar som kopplar till texten.)
11. Exempel på svar: Ett ögonblick kan visa hur en person tänker, vad hon vågar och vilka värderingar hon har. Just den här kvällen visade Nenehs mod och självsäkerhet på ett mer levande sätt än en lång lista med fakta. (Godkänn svar som visar förståelse.)

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering. Att skriva av en mening ur texten räcker inte – eleven ska visa förståelse.

FÖR LÄRAREN

Reflekterande nivå (grundläggande/B1, kan nå B2). Texten är medvetet en närbild av ett enda ögonblick och kompletterar den biografiska porträtttexten, som täcker hela livet. Tema: mod, kroppsbild, genus och mediernas roll. Texten står i preteritum – lyft gärna dåtid och bindeord (tvärtom, i stället, på så sätt). Frågorna 7–11 tränar inferens och tolkning. Faktanot: det exakta sändningsdatumet är inte säkert dokumenterat, därför anges endast "en kväll i december 1988". Singeln släpptes 28 november 1988.

Diskussionsfrågor

- Neneh gjorde något ovanligt som väckte starka reaktioner. När i livet är det värt att gå mot vad de flesta tycker, även om det blir jobbigt?
- Texten visar hur pressen la sig i Nenehs privatliv och hennes kropp. Hur mycket har medier rätt att granska och kommentera kända personers liv?
- Idéer om vad kvinnor och män “borde” göra förändras med tiden. Vilka sådana förväntningar har förändrats sedan 1988, och vilka finns kvar?
- Ett enda ögonblick blev en bild som många minns i decennier. Finns det ett offentligt ögonblick (i sport, politik eller musik) som du själv minns starkt? Varför fastnade det?
- **Skriv (4 meningar):** Skriv om en person som vågade vara sig själv trots vad andra tyckte. Beskriv vad personen gjorde och vad du tar med dig av historien.

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Neneh Cherry – https://en.wikipedia.org/wiki/Neneh_Cherry
- uDiscover Music: ‘Raw Like Sushi’: How Neneh Cherry Served Up A Modern Classic – <https://www.udiscovermusic.com/stories/raw-like-sushi-neneh-cherry-album/>
- African American Registry: Neneh Cherry, an international pop voice – <https://aaregistry.org/story/neneh-cherry-an-international-pop-voice/>
- Wikimedia Commons: Category:Neneh Cherry – https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Neneh_Cherry

Faktagranskad i juni 2026. Neneh Cherry föddes 10 mars 1964 i Stockholm med födelsenamnet Neneh Mariann Karlsson. Hennes far var musikern Ahmadu Jah från Sierra Leone och hennes mor konstnären Monika “Moki” Karlsson. Hennes styvfar var den amerikanske jazzmusikern Don Cherry, vars efternamn hon tog. Hon växte delvis upp i London, spelade i banden Rip Rig + Panic och The Slits, och slog igenom 1989 med albumet Raw Like Sushi och singeln “Buffalo Stance”. Hon hade en världshit 1994 med “7 Seconds” tillsammans med Youssou N’Dour. Hennes dotter är artisten Mabel, hennes halvbror Eagle-Eye Cherry och hennes halvsyster Titiyo – alla musiker. Hon vann Brit Awards. Hon lever (juni 2026) och gav 2024 ut självbiografin A Thousand Threads. Bild: CC BY-SA 4.0 av Walterlan Papetti (2016), via Wikimedia Commons.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.